

ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΦΩΤΙΑ

Τεῦ ΙΩΑΚΕΙΜ ΝΤΙΘΕΝΤΑ

Στὸ "Ελτος ζούσε ἔνα ἀντρόγυρον μὲ ἔνα παιδάκι ἔξη χρονῶν. Οἱ ἄντρας εἶταν εἰκοσιπέντε χρονῶν, ἡ γυναικία πάνω κάτω εἴχοις. Χλωμόν, μὲ τὴν παθητική ὥχροτην ποῦ διακρίνει τὴς Βαλεντίνης. Μάτια πρόσωπα μὲ πονηρές ἀνταύγειες. Δόντια λευκὰ σὸν τὸ ἄνθος τῆς πορτοκαλιᾶς. Στῆθος ὁρθό, μέσον δαχτυλίδεντα.

Τὸ παιδί τοὺς ἤταν χαριτωμένο. Τὸ ἐλεγαν Τάνην. Οἱ πατέρας τὸν δὲ Νέλον, μὲ ποτέρα τὸν ἡ Ροζέττα καὶ ὁ παπποῦς τὸν ὁ Τοῖμος τὸ ἀγαπούσαν πολὺ.

Οἱ παπποῦς καθόταν μακρών. Κάποτε ὅμως ἐρχόταν νὰ πῦη κανένα ποστόπιο μὲ τὸν γαμπρό τὸν τὸν Νέλο καὶ νὰ παίξῃ μὲ τὸν ἔγγονό τον. Οἱ Τοῖμος ἤταν περήφανος γιὰ τὴν κόρη του, γιατὶ δὲν ἤταν ἀλλὰ ἀφαιτεότης της σ' ὅπλη τὴν ἑπαρχία τὸν Ἀλικάντες· αὐτὸς τὸ ἔτερον ἀλλά τὸ ἕτερον πολὺ.

Οὐέρος εἶταν ὡς ἐθροῦμπαχόφωνων· ἔβλεπε ὅμως ἀκόμη πολὺ καλά. Ἐμενε μόνος σὸν καλυψάκι του, μισθὸς ὡραία μακρυά ἀπὸ τὸ "Ελτος..."

Στὸ καλύβι τὸν γέρω· Τοῖμον ἐρχόταν πότε· πότε δὲ Ἰάκωβος, ἔνας τρατάρης ἀπὸ τὴν Σάντα-Πολό. Εἶταν ἔνα γενναῖο παιδί, ποὺ ἀφήνοντας τὴν δάσσουσα, παλπάκη οωστό. Ἀλλὰ καὶ λεβέντης, καθαριστής καὶ ταφοντούσης ἀπὸ τὸν δίγονον. Οἱ χωρινοὶ τους τὸν ἔθαύμαζαν στὴν ταβέργα, ὅταν μιλούσε πολιτικά καὶ ἔκανε διάφορα σχέδια γιὰ τὸ καλό τοῦ τόπου.

Πολλοὶ φιθερίζουν δὲι εἰχε σχέδιας μὲ τὴν Ροζέττα, πρὶν ἀκόμη ἐκείνη παντενεῆ μὲ τὸν Νέλον. Ποτέ τὸν ὅμως δὲ τρατάρης δὲν ἔδινε ἀφορμή νὰ ἀποφασίσῃ κανεῖς δὲι κατεῖ εἰχε μείνει ἀκόμη ἀπὸ τὴν παλῆτα φιλία. Οὐτε καὶ ἡ Ροζέττα φαινόταν νὰ θυμάται τὴν περασμένη. "Οσες φορές δὲ Ἰάκωβος πήγαινε σὸν σπίτι τὸν Νέλον καὶ δὲν εἴρισκε αὐτὸν ἔκει, μὰ εἶταν ἡ γυναικία του μόνη ἔφενε χωρὶς γιὰ τὴν λέξην.

Κάθε χρόνο, στὴν ἐποχὴ τοῦ χρόνου, δὲ Νέλος ταξίδενε. Αὗτη τὴν φρέσα ὅμως σὸν ταξίδι δὲν φαινόταν χαρούμενος. Μᾶ μέρα πρὶν φύγη πῆγε σὸν καλύβι τὸν πεθεροῦ του, καθόπει κοντά του καὶ τὸν μίλπον σοφράζει.

— "Ακούσει Τοῖμο, ἔγω φεύγω... Οἱ πόρος μου είναι μεγάλος, πολὺ μεγάλος... Φεύγω μὲ μιὰ ἀποφία στὴν φυχή.

— Τὶ ὄποια; Λέγε!

— Δὲι κατηγοροῦ κανένα. Είσαι δὲ πατέρας τῆς γυναικίας μου καὶ δὲ παπποῦς τοῦ παιδιοῦ μου. Η τιμὴ μου είναι καὶ δικῆ μου τιμὴ. Τὸ ἀίμα μου σὲ είναι καὶ δικῆ σου ἀίμα. Λοιπόν, τώρα ποὺ ἔγω ὡραία λειτω, φύλαξε τὴν τιμὴ τοῦ παιδιοῦ μου...

— Πήγαινε ἱονχός, εἴπε δὲ γέρος. Πήγαινε, μένω ἔγω, ἔδω... Καὶ ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη τὰ μάτια τοῦ γέρω—Τοῖμον ἔγιναν ποὺ γναλούστερα. "Εβέλε παντοῦ, τὰ ἔβλεπε ὅλα. Καὶ ειδε... Ή κόπο του τὸν γερόπιαζε...

Τὸ μάτι τοῦ γέρω—Τοῖμον δὲ μηδούσον νὰ γελαστῇ. Χρειάστηκε δῶμας πολὺς καὶρος καὶ πολλή πονηρία γιὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ. Γιατὶ δὲ κόπο του καὶ δὲ Ἰάκωβος ἀντέμαναν τὴν νύχτα, ποὺ δρύγα, δύσαν δύο κοιμόντουσαν.

Οἱ Ἰάκωβος πήγαινε σὰν σκάια, περνῶντας νερὰ καὶ ἡ βάλτοντας σὲ φεῖδη, τρυπωνόντας σὰν ποντίκια... Καὶ προτοῦ ἔπιερον πήγε σὸν κάμπο, σὰν ἀνθρωπος ποὺ δὲν ἔκαμε τίποτε...

Μια μέρα δὲ Τοῖμος πήγε σὸν σπίτι τοῦ Νέλον καὶ πῆρε τὸ παιδί. Θὰ δὲ κρατοῦσε λίγες μέρες κοντά του· ἤταν ἀδύνατο καὶ δὲ τοῦ ἔκαμε καλὸ δέρφας τὸν βουνοῦ. "Η ποτέρα συμφώνησε. Βέβαια, θὰ τοῦ ἔκαμε καλὸν ἐπάλληλη τὸν ἄερα του...

— "Ακούσει δὲ εἴπε δὲ παπποῦς, Τάνη.

— Ναί, μαμά... θέλω νὰ πάω μαζί του.

Ο γέρος καὶ τὸ παιδί ἔφυγαν, παίζοντας μαζί σὸν δρόμο. Περνῶντας βρειτές πόλεις...

Μεσάνυχτα. Οἱ ἄνεμος εἶταν ἱονχός. Σύννεφα δὲν σκότιζαν τὸ δάστερα σωπή παντοῦ...

Οἱ Ἰάκωβος γλυντρούσοντας, πλοσίαζε σὸν σπίτι τοῦ Νέλον... Γόρω τὸν σωπή καὶ γαλάνη...

— Εξαφανία μᾶ σκάια φύλι σὸν φάντασμα ξεπρόβαλε μέσα ἀπὸ τὰ καλάμια σὲ ἀπὸ τὴν ἀντίθετην μεριά σὸν προδότης! "Ηει τὸ Τοῖμος. Βαστούσε σὸν κέρια ἔσει κλαδιά, καὶ τὸ ἀρδάδιαζε ἱονχά, σὰν νὰ πθελε νὰ κάμη κανένα φρέσκια...

— Οἱ Ἰάκωβος δὲν ἀντέμενε τίποτε.

Δύο ἀδεις ἀρδάδιαζε δὲ Τοῖμος τὰ κλαδιά του. "Έζωσε μ' αὐτὸς τὸ πτίτι τοῦ Νέλον. Κατόπι κάθητη πίσω πάνω ἀπὸ μιὰ πορτοκαλιά, ἔκει τὸν ἐπεριμένειν δὲ Τάνης καὶ τὸ ἀλογό του.

— Μὴ βρύσαις τοιμούνδα, μικρόσπιτο! "Έλα μαζή μου...

— Εφθασαν σὸν κλαδιά. Έκει δὲ γέρος ἔδωσε σὸν παιδί ἔνα δαδί ἀναμμένο :

— Βάλε φωτιά ἔδω... "Έδω, μὲ τὸ κέριο σου!

Τὸ κλαδιά ἀναφένει σὸν λαμπάδες. "Ένα τραγικὸ λεπτό...

Τὸ σπίτι τοῦ Νέλον κυκλώθηκε ἀπὸ φλόγες...

— Εξαφανία ἀκούστηκαν φωνές, φωνές ἀπελπισίας... "Ένα παράδοσο ἀνοίξει... Αὐδὸς σκεις φάνκαν, ποὺ τῆς ἀγκάλιασαν ἀμέσως πόλεις...

— Ο γέρος—Τοῖμος κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του τὸν Τάνην...

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Μία ἐπιγραφὴ στὶς πυραμίδες

Ο κίμπος τοῦ Μπράζα Σαρθορνιάν, ἐκειλῶντας στὸ 1860, μιὰν μακράν περιοδείαν, ἀκολουθούμενος καὶ ἀπὸ τὸν στρατόφρενο Μαρμότα, στὴν Ἀφρική, περνοῦσα διὰ τῆς Αιγύπτου.

"Οταν ἔφασεν ἐπὶ πόδης σὸς Πυραμίδες, ἐπεθύμησε ν' ἀνεβῆ στὶς μάτι ἀπὸ αὐτές. Ο στρατόφρενος, κονφαρούμενος, προτίμησε ν' ἀναπνῆξεται λατωνόμενος, κάτω στὰ πόδια τοῦ πετρίνου κολοσσοῦ.

— Μά, ἀφὸν σκαφαλώσατε αὐτὸν φυλά, φώναξε σὸν Μπράζα-Σαρθορνίαν λάβε τὸν κόπο, σὲ παρακαλεῖ, νὰ μοῦ γράψῃς καὶ τὸ δικό μου ὄνομα αὐτοῦ ἐπάνω.

Κ δὲ κόμπης ἔγραψε, ἀπάνω στὸν κορυφὴν τῆς Πυραμίδος.

«Ο στρατάρχης Μικρόμδ
δοντας κάτου...
ἔγραψεν, ἐδῶ, τὸ δονούμα του».

Βοηθεῖτε ἀλλήλους

Πρὸ τῆς ναυμαχίας τοῦ Τραλφαγκάρ, ἔνας "Αγγλος ναύτης καὶ ἔνας Ιρλανδός, δέωσαν τὸ λόγο τους, ἀμοιβαίως, νὰ βοηθήσουν καθέδης τὸν ἄλλον, ἐὰν ἔτιχαινε νὰ πληγωθῇ.

Μὲ τὶς πρώτες κανονίες ὁ "Αγγλος" κυνηγήθηκε στὸ πόδι καὶ δὲ Ἰρλανδός τὸν φροτώθηκε στὸν ὅμο του, γιὰ νὰ τὸν μεταφέρῃ στὸ νοσοκομεῖο τοῦ πλοίου. Τὴν σιγμῆν ποὺ δούν μετεφέρει, μὰ δεύτερο πόπια κανονίου, πῆρε τὸν πληγωμένον τὸ κεφάλι.

— Ποὺ πηγαίνεις σύ, φώναξε ἔνας ἀξιωματικὸς στὸν Ιρλανδόν, ποὺ περιόδει φροτωμένος.

— Πάω αὐτὸν τὸν τραματία, στὸ νοσοκομεῖο.

— Μὰ αὐτὸς είναι νεκρός! Δὲν ἔχει σύστε κεφάλι!

— Ο "Ιρλανδός" ἔξεπλάγη. Κυττάζει τὸν νεκρό, πράγματι τοῦ ἐλειπεῖσθαι δὲλ κεφάλι!

— Τὶ φεύταρος! ἀνέκραζε. Γιατὶ νὰ μοῦ πῆ, δὲι ἡ μπόμπα τοῦ τούκιος τὸ πόδι, ἐνῷ τὸν εἴχε πάρει τὸ κεφάλι!

Απάνω στοῦ λόγου τὴν ἐρμηνεία

Ποὺ τινων ἔβδομάδων, σὸν Τσιμπερόλαιν, σὸν "Υπονοργὸς τῶν Εξωτερικῶν τῆς Αγγλίας" δόποις ἔχει τὴν συνήθεια νὰ χειρονοῆται σωπή, σὰν προετοιμάζει κανένα λόγο, ποὺ θὰ βγάλῃ στὸ Βουλῆ, διέκρινε διπολλά σπιάνια ἀνθρώπου, ποὺ τασαλαπτούμενά μέσα εἰς τὸ σέργειο τον.

— Εἴχω φρενῶν καλεῖ τὸν ποπονικὸ καὶ τὸν φωνάζει:

— Δὲν εἰδεῖς ποὺδες ἔκαμε αὐτὴ τὴν καταστροφή;

— Σᾶς ζητεῖ σωγόωντας, διάπνεισθαι σὸν ποπονικός, τὸν ειδα.

— Τὸν εἰδεῖς καὶ δὲν εἰπες τίποτε;

— "Όχι! Δὲν τολμοῦσα...

— Δὲν τολμοῦσε... Γιατὶ δὲν τολμοῦσες, κύριε!

— Ετοιμάζοντας τὸ σπηλιού σας λόγο.

— Εκείνος δὲν ἀπνήνεις.

Τὰ ἀκριπτά

— Ενας "Ελληνας ἀξιωματίκος, ποὺ δὲν φυμιζότανε γιὰ τὴν γενναϊότετα του, φωτούσε ἔναν "Εβραιοφόρο γράφειο φύλαργοντας εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, τὸν οὐρανό του βρίσκει, νὰ μαζεύει κεφάλα καὶ νὰ μη τὰ μεταχειρίζεται διόλον.

— Οι εὐχαριστούσι αἰσθάνεσαι εօν, νὰ ἔχης τὸ σπαθί, τὸ διάπνεισθαι σὸν Εβραιοῖς.

Περὶ λόγων καὶ ρητέων

— Ενας ἔκπονος Ιάλλος δημιουργοφράρζ, ἐλεγεν ἀλλοτε γιὰ ένα δεσμούριο φύτοσα τῆς Βουλῆς, ποὺ δημιούσε, πράγματι, μὲ πολλὴν εὐφράσειαν, ἀλλὰ ἐλέγει διαφάνως ἀφούμηπες:

— Τὸ βέβαιο είνε, πῶς εὐθυγάγει πάντα τὶς φρίσεις του, ἀλλὰ δεῖν τὶς φρεῖ δὲν ἔρει τὶ νὰ βάλλῃ μέσα.

Εἰδαν.

Τὸ ἀλόγο πῆρε τὸ φρετίδ του καὶ τράβηξε γιὰ τὴν καλύβα τὸν γέρω τοῦ Τάιμον.

— Ο Τάνης δὲν μιλούσε. Καταλάβαινε δημως στὶς μικρής του φυχῆς πόλεις...

(Διασκενή Ζεδ)

Joaquín Dicenta